

MÉHÉSZETI KÖZLÖNY

Z ERDÉLYRÉSZI MÉHÉSZEGYESÜLET HIVATALOS LAPJA

szervezettség és kiadóhivat: 1:
CLUJ-KOLOZSVÁR,
A. Muresan (Attila-utca) 10.
Telefon 158. sz.

Felelős szerkesztő:
TÖRÖK BÁLINT
az EME főtitkára.

A lapot az EME tagjai tagsági
illetmény fejében kapják. A lap
megjelenik havonként egyszer.

Tisztelt Tagtárs úr!

A mézélés szempontjából katasztrófálisan rossz gazdasági
után méhcsaládjaink az éhenpusztulás veszélyének vannak
éve. Ha a kormány a cukoradót nem engedi el, úgy a méh-
lományunk 50%-a étlen pusztul. A cukoradó kg.-ként 13 L.
z adó elengedése esetén így a kristálycukrot 8—9 L-ért kap-
tatók meg.

Miután az E. M. E. több kérése eredménytelen maradt
uttal T. Tagjainkhoz fordulunk azzal a kéréssel, hogy saját
dekünkben valamennyien küldjük el egy napon, vagyis január
20-án szombaton az alábbi szövegű táviratot. Ezzel igazolni
arjuk a kormány előtt, hogy a cukoradó elengedése közöbaj
közszükséglet. Ha egy napon 1000 távirat érkezik be a föld-
velésügyi minisztériumhoz, bizonyára komoly megfontolás
gyává fogja tenni a kormány a méhészek közérdekű kérésé-
k teljesítését!

Akciónk sikere esetén mindazon T. Tagtársainknak, akik
távirat feladását a feladó vevénynek beküldésével igazolják,
sősorban fogja az egyesület kielégíteni a cukorigényét.

Az elküldendő távirat szövegét alább közöljük magyar
román nyelven. A román nyelvű táviratszöveg adandó
ostára. A távirat feladási díja kb. 50—60 L. Ezt a csekély
dozatot meghozni minden tagtársunknak erkölcsi kötelessége
magunkért, méhésztársainkért és a mi tulajdonunkat képező
éhhállományért.

Kérjük tisztelt Tagtársainkat, hogy a táviratot oly méhész-
rsukkal is sziveskedjenek elküldetni, akik még nem tagjai az
yesületnek, de ha belépnek szivesen elégíti ki az egyesület az
kukor iránti igényüket is kedvezményes áron.

Méhészeti üdvözlettel:

r. gróf Bethlen László sk.,
elnök.

Török Bálint sk.,
főtitkár.

A távirat szövege magyarul a következő:

Földmivelésügyi Miniszterium

Bukareszt

Az Erdélyrészi Méhész-Egyesület adómentes méhetető engedélyezése iránti beadványának legsürgősebben való kivételére kérvényező elintézését kérjük.

(néveláírás.)

A távirat szövege románul a következő:

Ministerul de Agricultură

București

Societatea de Agricultură Ardeleană cere rezolvarea problemei și cât mai urgent a cererii înaintate referitor la scutirea de impozit a zaharului destinat pentru hrana albinelor.

A kolozsmegyei tagjaink részére már is kilátásba helyezzük a kolozsvári mezőgazdasági kamarával folytatott tárgyalásaink alapján, hogy a feladó vevény bemutatása esetében a kristály cukrot 21 L helyett 16 L-ért adunk. Ha a kormányzat kérésünket teljesíti, úgy természetesen ennél nagyobb kedvezményt tudunk nyújtani az összes erdélyi tagtársainknak.

BCU Cluj / Central University Library Cluj

A minőségi termelés.

1933. augusztus 26-án Sepsiszentgyörgyön tartott méhészeti válogott ülésén előadta: Blénessy Károly az E. M. E. igazgatója és tiszteletbeli tagja.

Az emberek nagyobb százalékának a méz, méz az teljesen mindegy s ha mégis nem akar analfabétának látszani, megkülönbözteti olyanformán: ez világosabb, amaz sötétebb vagy higabb, sűrűbb s pont.

Ennek dacára beszélni kell a minőségi termelésről, ha akarjuk, hogy mézünk a termelő nyakán ne maradjon, hanem a poton áron ne kényszerítettessünk a mézkezeléssel hadilábba álló kereskedelemre bizni az értékesítést. Szükséges különösen foglalkozni a dologgal, különösen azoknak, akiknek a méhészkedés nem pepecselő, gondúzó foglalkozás, hanem megmondott kenyérkereset. Ilyenek pedig a megváltozott gazdasági viszonyok miatt bizony többen vagyunk.

A szakkönyvek tulnyomó részében az áll: a szűzlépek pergetni nem lehet; mert összeszakadoznak. A költőtérben hosszhasználat után a lép megbarnul, később megfeketedik s az állandóan hátrahagyott báb-burok miatt a cellák annyira összeszűkülnek, hogy a fiasítás céljára alkalmatlannokká válnak. Az ilyen lépek azonban nagyon jó szolgálatot tesznek a méz kamrában, kimondott előnyük lévén, hogy j

ják a pergetést s a leggyorsabb hajtás dacára sem szakadnak el. Az ilyen tanácsok nem hasznosak s inkább kárt okoznak a méhésztársadalomnak. Akadnak olyan szakírók, akik méhet talán alig láttak, de nem átalják kijelenteni, miről a méhesalád a mézkamrában egyáltalában nem épít, ha mégis kénytelenítettünk ott is építtetni, föltétlenül szükséges két fiasításos lép közé helyezni az építendő mülépet s húzattatni ki azok falát. Ez hamis állítás; mert igenis épít a méhesalád bárhol, ha a természeti viszonyok adva vannak, ha nem is olyan gyorsan, mint a költő fészekben.

A kaptárkonstruktorok általában egyforma mérettel rendelkezik be a költőfészket és a mézkamrát, arra való hivatkozással, hogy a költőfészkek és a mézkamra kereteit kölcsönösen cserélni lehessen. Én ellenkezőleg éppen úgy alkottam meg kaptártípusomat, hogy teljesen elütő legyen a költőfészkek kerete a mézkamrától s egyiket a másikba helyezni eszereberélni ne lehessen. Ha a költőfészkek kerete megmaradt a kimustrálásra, a mézet fölkaparom s a választódeszka alá helyezve, kiszivatom a bogarakkal, de pergetőbe nem helyezem s ha akarnám se tehetném, mivel a magas keretek pergetőmben nem férnek el. A mézkamrai keretek ellenben megőrzik szép fehér színüket s mivel fiasításmentesek a molyok nem bántják, bár nem kénezem. Soha kicserélni nem kell s következőképpen örökéletűek. Hogy a megpergetett lépkészletből milyen minőségű méz termelhető, annak bizonyítására csupán azt hozom föl, hogy tegyen bele ki is egyetlen egyet is egy egész kád vízbe s három napi állás után nézze meg, hogy milyen piszkos lett a tiszta víz. Ha pergetés után a piszkos, ragadós, mézes mülépes pergetet is tartalékba helyezzzük, bizony egy év leforgása alatt sokkal jobban záró ládába, vagy lépszekrénybe is bejutnak az ott porszemeeskék, piszkos, elengedhetetlen követelményeket, hogy elraktározás előtt a méhekkel szárazra takarítsuk azokat. Lehet pergetni a mülépes szűzépítményt is, természetesen a mülépnek drótozottnak kell lennie, a pergető állójának tengelye pontosan középen legyen rögzítve, természetesen szaladjon s a kereteket tartó horgonyzott sodrúzatok erősen legyenek kifeszítve, vagy célravezetőbb helyettük átluggatott fehér bádoggal alkalmazva s a szűzporodás ellen acéldrotokkal, vagy vaspántokkal is megpergetve.

Ha valakinek nem áll módjában átmenet nélkül vezetni a szűzsejtes termelést, legalább válogassa ki a világosabb építményeket, melyekben virágpor nincsen s használja azokat a mézkamrában. Elismerem, hogy a tartaléklép a mézforgatókéje s anélkül mézszüretéről beszélni nem is lehet, de is azt tanácsolhatom, hogy idősebb építményeket mustaróttal ki, olvasszátok be s müléppé átalakított formájában használjuk a mézkamrában, mely soha a költőfészkekbe nem kerülve, valódi kincsesé válik. Ha az ingatlan méh lakásokban a pergető föltalálása előtt is termeltek szűz mézet,

melyet fiasítás és virágpormentes lépekből csurgattak ki, sajtolás, vagy melegítés nélkül, akkor nekünk modern mé szeknek nem is volna szabad ismernünk a termelés i módját.

A mézkamra kiüritésénél több helyt írja a szakirodalom hogy a méz beérett, ha a sejteket a méhek fedelezni kezdi. Érett a méz, ha az teljesen le van fedve. Ez a való igazs. Ha lassu a hordás, vagy abban szünet áll be, érettnék mi sithető a részben lefedett is, amiről azonban biztos meggy zödést kell szerezni olyanformán, hogy a keret lefelé tar megzökkenendő s ha abból semmi sem esordul ki, akkor va ban érett, mivel jó hordáskor az is előfordul, hogy csakn az egész keret le van fedve s a csekély fedetlen részből loccsan a frissen gyűjtött nektár. Tudva nektárt öreg méh ritkán perget, de a jelen tragikus esztendő kitermelte e a. téren is a visszaéléseket s a korai keresletnek eleget teen több rendesnek tartott méhész ember kipergette az éret mézet, úgy gondolkodván, hamar elfogy s nincs ideje m romlani. A friss nektárpergetés különben a kezdőméhész nek nem bűne, hanem hibája. Érthető okokból állandóan le a családokat s mihelyt megcsillanni látják a sejtek fenek az isteni nedűt, nyomban meg is születik az elhatározás: kell pergetni. — Ki is hajtják nemcsak a nektárt a mézka rából és költőfészekből egyaránt, hanem magukat a méhel is s csodálkoznak, mikor tavaszra kelve szomoruan tapa talják, hogy kedvenceik eléhezés miatt felvették a nél nevet. El nem mulaszthatom tehát nyomatékosan figyelm tetni a kezdő méhésztársakat, bár az előadásom tárgykereté nem tartozik, hogy a mézkamra a méhészé, a költőfész azonban a méheké.

Azzal, ha számúzzuk a mézkamrából az öreg lépeket olyan mézet szedünk el, mely 16%-nál több vizet nem tart maz, a minőségi termelés követelményeinek még nem tettü eleget. A legnagyobb körültekintéssel kell eljárunk a tul donképeni mézszüretnél is. A tisztaság, pedantéria legy minden tekintetben iránytadó zsinormértékünk. Undor dolog, ha fedelezés alatt a méz esepog, a vele foglalkozó ke ruhája, maszatos, már pedig, ha a fedelezés alkalmas eszk hiányában történik, akkor ez elkerülhetetlen s a szüreté méhészember magában imát mormol, nehogy valaki beveté jön a helyiségbe. E nyomoruságon áttestem magam is s családi kellemetlenségek elkerülése céljából szerkesztette meg ezen egyszerű fedelező álványomat, melynek segítség vel ma akár szalon szobában s perzsaszőnyeg fölött is pe gethetnék. Értéke azonban, melybe kerül, egyetlen mézszür alkalmával megtérül, mivel a fedelekről olyan tiszta m szűrődik le, mely a minőségi termelés törvényeit szem elé tártva, nyugodtan első osztályu méznek minősíthető. (Kez lését bemutattam.) Ha a szükséges mennyiség le van fed lezve, behelyezzük a pergetőbe, melynek kifolyó csapjára tül ből varrott zacskó van függesztve. A legmodernebb mézszür

I is jobb szolgálatot tesz, különösen ha a különben olesó yagot nem sporoljuk s két, három rétegből csináljuk meg. drága mézszűrők eldugulnak s vagy fennakad velük a mka, vagy ki kell üríteni. Ha ellenben a tűllzacskó meg- ik, egyszerűen kieserélve eltávolítjuk a csapról s fölakaszt- k olyan edény fölé, amelybe a másodosztályu mézet szüre- jük. A méznek megszűrése fontos dolog már a pergetés itt; mert igaz ugyan, hogy a belekerült viaszmorzsák a fel- nre kerülnek, de mégis rontják annak értékét s ha egyé- nt nem is, de a fénytörésre föltétlenül befolyással vannak. szűrés dacára is bejutnak az apróra összetörött virágpor- mesék s ha sok viaszmorzsa van a mézben, nehezebben pesek azok a felszínre vetődni, pedig a virágpor jelenléte méz tartósságára befolyással van. Ezen szemmel alig látó részecskék felszínre dobását siettetnünk kell az ugyneve- t derítés által, mely abból áll, hogy a lezárt mézes edé- eket egy-két hétig — az időjárás szerint — a tűző nap garainak esszük ki. Minden este bevisszük nem hűvös he- ségbe s az összegyülemlett habot lekanalazzuk s a méhek tésére használjuk fel. A becukrosodott mézet vízfürdőben l felolvasztani, a vizet azonban nem szabad 40 foknál na- obbra hevíteni, különben elveszti a méz értékes fermentum atrészeit.

A méz házi vizsgálatára em rendezkedhetünk be drága szerekkel, fizikai vagy kémiai vizsgálatra sem terjeszke- ünki ki, de ha folyékony mézünk átlátszó, azaz a mögéje yezett tárgyak körvonalai világítás mellett tisztán látha- ; világos vagy sötét legyen is az, színére vonatkozólag a z kifogástalan. Az íz egyéni izlés dolga. Inkább az előre zett íz figyelendő meg; mert fontosabb, mint az utóíz. A úsége vonatkozólag a legegyszerűbb próba, ha a tele evő- ál mézet megfordíthatjuk saját tengely körül úgy, hogy ól semmi ki nem loccsan, ha a bekötözött száju üveget fordítjuk s megfigyeljük, hogy mennyi idő alatt szál föl me a légbuborék. Ha nagyon gyorsan megy, híg a méz, ellenben mintegy méltóságosan emelkedik, sűrűsége ellen gás nem emelhető. Legbiztosabb azonban, ha a nyitott ju üveget lefordítjuk s figyeljük, hogy miként szívárog belőle a méz. A méz értékes alkatrészeinek megállapítására mban laboratoriumi vizsgálat, a vegyelemzés hivatott.

Egyik Kolozsvári kiállításon nagyobb mennyiségű bok- ssel szerepelt egyik méhésztársunk. Én akkor is kifogá- tam a múltép építményt, mely a jóhízemű vevő kiábrándí- ára alkalmas csupán. Gondoltam, hogy az eset szeparált enség, annál nagyobb meglepetésemre szolgált, mikor a áltévi harmadik számunkban cikk jelent meg a bokszesek r fehérített múltépre építése érdekében. A következő szám- a felemeltem szavam én is s óva intettem a méhésztár- lalmat a múltépes lépesméz forgalomba hozatalától; mert nden időkbén szent meggyőződésém volt, hogy a fogyasz- ra szánt lépsméz csak az lehet, amely kifogástalan szűz-

sejtre van építve. Cikken a negyedik számban látott világot s hogy az intelmeim érzékeny talajra hullottak, nyiték gyanánt engedjék meg a rövid idő múlva a „Kifélék“ rovatában megjelent közlemény felolvasását: „Kéjünk elő már most a jövő évi mézértékesítésre. A méz csony ára arra kényszerít, hogy bizonyos praktkákhoz forduljunk magasabb ár elérhetése céljából. Ajánljuk méltársainknak, hogy meglevő kereteiket fél-negyed, vagy másfél cadrészekre osztva, megfelelő nagyságu kiskeretekkel töltik ki s azokba műlépet téve, készítsenek bokszes mézet. Az így nyert lépesmézet jobban megfizetik. A kis alakokat, kis darabokat aránylag jobban. Az igaz, hogy azok előállítás több is a dolog, de ha azt olyan időben csináljuk, amikor egyebet úgy sem tudunk végezni, jól értékesíthetjük felgyűlt idönket. Anyag édeskeves kell hozzá.“ A dolgot hagyhattam szó nélkül s meggyőző érvekkel iparkodtam küldött irásomban helyteleníteni a közreadott jó tanács. Cikken nem kapott nyomdafestéket, hogy Közlönyünk túlságosan leeredukált tartalma, vagy annak talán kissé sebb hangja miatt, nem kutatom, de ha aggodalmaimat közölhetem Erdély méhésztársadalmával, a közönség részéről kikürtölés nélkül, most itt a közérdek nevében emeltem fel tiltakozó szavamat s kiáltom a méhésztársadalomnak lépjen rá a sikamlós útra. Áruba bocsájtandó lépesmézet lépre termelni nem csak nem illik s nem szabad, hanem és természetesen tilos, lévén a csemegeméz kizárólagosan a méhek szüretes építménye még akkor is, ha az esetleg a lassu hozam miatt nem épen kifogástalan hófehér. Ha Ambrózy Béla feletteléssel támogatott szűzsejt gyára egyenesen megbuja a méz kaparós ize miatt, akkor még megszületnie sem szabad a műlépes mézek forgalomba hozatalának, mivel kimondatlanul kellemetlen dolog, ha az inyene mézkezdvelő fogalomban ragad a méz viaszába.

Ha a kis boxok építése másképpen módunkban nem vágjuk ki az utórajok szűzsejtépítményeit s termeltes azokba, bár a boxok kiépítése nem ördögi tudomány. Én szemről a következőképpen végzem: Jó erős utórajokat, a leg többet is összefogva, teljesen kész költőfészekre lakottatok be, mely felerészben fedett fiasításos, felerészben pitelemézes keretekkel van berendezve. A különben is épít hajlamos nép a rövidesen kikelő fiasítással megerősödik a nyira, hogy nem fér a fészekben s kénytelen fölvonulni boxokkal felszerelt méz kamrába. Minden egyes kis keret héritett viaszból öntött irányvonalat kap. A boxok befogására szolgáló keret mindkét oldalon ütköző szegekkel bírt pedig azért, hogy a kihizlalás megakadályozása céljából egyes keret sorokat üveglapok választják el. Az üveglap és a keretek között 5—6 miliméter közlekedő út teljesen zárgendő a bogaraknak.

A méz elszedésénél figyelemmel legyünk arra is, hogy míg a kipergetésre szánt lépek elvételénél időt hagyunk

heknek, hogy tele szívhassák magukat, minek következtén a csendesebökké válnak, addig a csemege-méz elszedésénél a télkor haladéktalanul le kell rázni, söpörni a bogarakat, önben feltépik a fedeleket s kereskedelmi célra értékesítik.

Az utórajok esodaszépen építenek, különösen ha az építés alatt állandó etetéssel is segítjük őket. Fájdalom, náluk ezen évben gyakorlati kivitele lehetetlen volt az abnormalis gyászos esztendő miatt. Nem volt sem raj, sem méz, családok túlnyomó része még a szükséges téli ételmet sem tudhatta be. Ilyen körülmények között nem voltak építésre alkalmos munkásaink, de viszont nem sikerülhetett jól a tél előtti műlépre vagy viaszlapra épített csemege méz sem.

Ne erőltessük szűzsejtek építésére az öreg törzseket sem, mert azok inkább megrajoznak, semhogy engedelmessé válnak nekünk, de hogy milyen esodákra képesek az utórajok, azt mutattam az 1928. évi kolozsvári kiállításon, hol Blénessy György Méhészete Csikszentdomokos kezdőbetűim általános elismerését keltettek. Egy-egy betű kizárólagosan dolgozó szűzsejt építmény 3.5 kg-ot nyomott s ha kedves vendégem meglátta, csaknem egy egész évig díszítette szerény asztalát.

Az akkori gazdasági viszonyok megengedték a luxust, hiszen ma, mikor a társadalom minden rétegéből felzokogó hangzást hallunk a hegy-völgy, a minőségi termelés érdekében a sorompóba állítani minden erőnket!

A kaptárkérdés tízparancsolata.

Írta: *vitéz pávai Mátyás Sándor.*

(Szerző Fortschritte i. d. Bienenwohnungsfrage c. könyvéből.)

A méhek életét s a méhészkedés módját elsősorban a természeti viszonyok, másodsorban a méhész célja és igényei szabározzák. A méhésznek egészen más szempontok szerint kell irányítania a családokat pl. olyan vidéken, ahol korai, rohamos, de rövid ideig tartó hordás van, mint ott, ahol hosszabb, egyenletesebb a hordás. Néhol rövidebb a telelés ideje, másutt hosszabb. Néha évente többször is vándorol a méhész, másutt nincs vándorlás. Egyik méhész csak néhány családot kezel, a másik sok családot. Egyikben dolgozik. Az előbbi olyan mesterfogásokra is ráér, amikre a nagyméhész alig gondolhat. Zárt helyen való teleléssel a téli fogyasztás: kisebb fészek is megfelelő. Az is fontos, hogy a családok jól pörgetett, vagy lépesméztermelés-e a cél. Ott, ahol rajzás van hosszabb szünet következik a legelőben, a rajok etetésével nem boldogulhatnak; másutt kitűnő legelőt találnak a rajok a rajoztató üzem többet jövedelmez, mint a mézeltető. Ez az az oka annak, hogy a kaptárkérdésben olyan ellentétes nézetekkel találkozunk. Nyilvánvaló, hogy ugyanaz a kaptár nem lehet mindenütt és mindenre egyformán alkalmas. Az, ami egyik helyen jó, a másikon talán hiba. Az igazi szakértő — ha elég ráérő

ideje van — ellensúlyozhatja a kaptáraknak a helyi viszonyhoz képest mutatkozó hibáit. A cél mégis az, hogy a használt kaptár a lehető legjobban beleilleszkedjék a helyi viszonyokba. Ezért nagyobb területekre — mondjuk országokra — hivatalos kaptárt megállapítani igen kényes feladat, az egységesítés nem sikerülhet tökéletesen. Amerikában, ahol a kereskedelem nagy egységet teremtett, mint másutt a hivatalos intézkedések, a 2—3 keretfajta terjedt el. Legáltalánosabb a Langstroth-keret, még a Langstroth-kaptárak sem egyformák, mert a Langstroth-keretet különböző számban használják a méhészek (8—20-i). Döreség volna tehát arra törekedni, hogy általánosan használatos legyen az egész földön beváltó kaptárt állapítsunk meg. Azt azonban megtehetjük, hogy olyan *általános irányelveket* szegezzünk le, melyeket mindenütt mérlegelnünk kell a kaptárválasztáskor.

1. A kaptár ne hátul nyíljon, hanem fölül.

2. A szükséges lépfelület nagysága a viszonyoktól függ. Erősen használt vidékekre — különösen ha a legelőben hosszabb hézagok vannak — nagyobb lépfelület, vagyis nagyobb kaptár kell. Ha a legelő egyenletes, hosszasan tart, nem nyílik hirtelen átmenet nélkül: kisebb lépfelület, kisebb kaptár is elég.

3. A lépfelületből annál többet kell a fészkek számára fenntartanunk: *a)* minél népesebb család kívánatos a rohamos hódítás kihasználására, *b)* minél hosszasan vannak a méhek tartva, utalva, hogy a készletből éljenek, vagyis minél hosszabb a teletelidőszaka és minél nagyobb hézagok vannak a legelőben.

4. A 2.—3. pontok szerint megállapított lépfelületnek a fészkekhez tartozó része ne sok kis kereten, hanem kevés, de nagy kereten oszoljon meg. Így gyorsabb a kezelés, tökéletesebb a teletelés, akadálytalanabb a fejlődés, biztosabb a teletelés.

5. A *mézkamra nagysága* a várható fölösleghez igazolódni kell. Célszerű, ha a szükségnek megfelelően változtatható. A mézkamra lépeinek méretezése (egész vagy félkeret) kisebb jelentőségű. A keretméret megválasztásakor mindig a fészkek legyenek kiindulás: inkább használjunk kétféle keretméretet (tehát a fészkekben magasabb, a mézkamrában fél olyan magas kerete mintsem a mézkamra kedvéért megalacsonyítsuk a fészket).

6. Az ajánlható nagy keretek inkább *magasságukban* különböznek. Belső szélességük kb. 40—46 cm között van. Az egységesítéshez úgy juthatnánk legközelebb, ha rakódó kaptárt használva, a keret szélességét az emített méretek valamelyikét rögzítőnk, a *magasságot* pedig a helyi viszonyokhoz képest változtatjuk meg. Így igen könnyű volna az áttérés. Ha valaki tapasztalja, hogy az ő vidékén magasabb fészkek kell, egyszerű léccel körülszegzi a fészkek peremét, ezáltal megmagasítja a fészket. Ha alacsonyabb fészkekre van szükség, a fészkek körülürésztelésével könnyen segíthetünk. A régi lépek szintén megrövidíthetők. Sőt azt is meg lehet tenni, hogy a nagyobb fészken mézkamra fiók gyanánt tovább használjuk a kisebbet. Így még a pörgető sem szükséges a méretváltoztatáskor.

7. A fentti elvek szerint alkotott fészkek kaptárban nagyobb ajánlatos a *felső kijáró*.

8. Széles és egyuttal magas nagykereteket célszerűen csak kvókaptárban használhatunk úgy, hogy a fészek és a méz-
amra lépje ugyanakkora legyen. Rakodó kaptárak méz-kamrá-
ba ez a lép igen magas. Rakodó kaptárban nehéz egységes lép-
éretet használni, vagy a fészekkeret igen kicsi, vagy a méz-
amra kerete igen nagy.

9. A legnagyobb és közepes lépméretű kaptárakban a hideg
ötmény előnyösebb.

et" 1932. februári és júniusi számában megjelent „*Alapelvek
kaptár fészekének szerkesztésekor*“ című közleményben.)

10. *Állókaptárak* használatakor a következőkre kell ügyelni:

a) A fészekben egész kereteket használjunk.

b) A kijárónyílást bővítsük meg.

c) Közepes, vagy legnagyobb lépméreteknél a kijárót az
fészek fészekkeretek felső lécnél nyissuk. A felső kijáró kivált
léleskor megbecsülhetetlen értékű. A fészket a méz-kamrától jól
író deszkával kell elrekeszteni.

d) Kerüljük a kaptárak méhesben való összezsufolását.

A „Mezőgazdák“ Kereskedelmi R.-t. Aradon kiárusítja
méhészeti cikkeit és leszállított árjegyzékét megküldötte
gyletünknek. A raktáron levő cikkeinek árjegyzékét alább
özöljük és ajánljuk T. Tagtársaink figyelmébe.

Eladó méhészeti cikkek.

Árak darabonként.

4 drb	Rajfogó, huzható zsinórral és vasgyűrűvel (lecsukható)	Lei 300.—
1 „	Viaszolvasztó üst, javított, könnyű és prak- tikus viasznyerésre, 33 cm. magas, 30 cm. széles	„ 1200.—
1 „	Méhleseprő-tölcsér kaptárhoz erősíthető	„ 450.—
1 „	Méztölcsér (horgany)	„ 100.—
4 „	Herefogó Hannemann rácsból készítve	„ 120.—
2 „	Viaszolvasztó lámpa, Villám	„ 250.—
1 „	Kézi füstölőgép (Smoker) védőköpennyel	„ 300.—
0 „	Fenekkaparó, javított	„ 90.—
7 „	Köpükés. szalmaköpükkel való méhés- kedéshez	„ 130.—
0 dob.	Távkapocs keretekhez . . . per doboz	„ 30.—
0 drb	Röplyuktolóka per drb	„ 15.—
9 „	Műlépmetsző	„ 90.—
6 „	Kerettisztítóvas	„ 90.—
6 „	Sejtnyitó, kerekített pengéjű	„ 80.—
8 „	Sejtborona	„ 50.—

Méhcsaládok elhelyezése a kertben.

Ma már legtöbbször a szabadban: szőlőben, gyümölcsösök helyezik el méhcsaládaikat, de nem méhesben, hanem külön külön kis tetők alatt. A mai modern kaptárak pedig tetővel, lábakkal együtt készülnek, úgy, hogy ezek bárhol azonnal elhelyezhetők. Kétségtelen, hogy szabadban, kivált a fák alatt elhelyezett méhcsaládok bizonyos előnyöket élveznek méhesben és folt társaikkal szemben. Legfontosabb a családokra nézve, hogy egymástól elég távol felállítva, a fiatal méhek nem tájolódnak el a párázásról hazatérő fiatal anyák sem tévednek idegen kaptárakba. Előnye a külön-külön való felállításnak az is, hogy nem kell méhes, ennek a költségét megtakarítjuk. Mindezek mellett a hangoztatott előnyökkel szemben a valóság az, hogy a szabadban való felállításnak s elterjedésnek legfőbb oka a felső kezelt lábrakapása. Mi tehát a szabadban való felállítás legnagyobb előnyéül a felülről nyíló méhnyílások használhatóságát jelöljük meg, azt mondjuk, hogy azért méhészkedjük a szabadban, mert a felsőkezelésű kaptárakat használhatunk, de aki olyan méhcsaládot épít, melyben a felsőkezelésű kaptárakat is elhelyezheti, vagy pedig olyan megoldást talál, hogy kaptárjai a méhesben is gyorsan és könnyen kezelhetők, az a méhes építését nem bánja meg.

Nem jó, ha a kaptárak a földhöz közel vannak. Ugy állítsuk fel méhnyílásainkat, hogy 25—50 cm. magas lábakon álljanak. Sokan csak 4 karót szoktak a földre verni s erre helyezik a kaptárt. Ha efféle karókkal rendelkezünk, akkor ezek a legolcsóbbak, csak nem tetszelősek. Drágább, de jobb a deszka alap, anélkül, hogy gyalulatlan deszkából magunk készítünk el.

A fekvőkaptár alá 40×70 cm. kiterjedésű alapot készítünk, a rakódókaptár alá pedig 40×70 cm. terjedelműt. A méhcsaládok egyébként a kaptár alapterületénél 10 cm-rel kisebb legyen, hogy a kaptár oldaláról az esővíz a földre hulljon, az alap száraz legyen. Vázlatos rajzainkon látjuk magát a deszka-alapot és a fekvőt, valamint a rakódókaptár felállítását.

Fal vagy kerítés mellé nem jó a kaptárakat állítani, a családok árnyékban vannak koratavasszal, ha pedig a délutáni napsütés éri, a meleg megszorul s nyugtalanul telelnek.

INGYEN küldi meg az E. M. E.

Az „Erdélyi Gazdák Zsebnaptára”-t

mindazon tagjainak, akik tagdíjfizetési kötelezettségüknek március hó 1-ig eleget tesznek.

EGYLETI ÉLET

Az E. M. E. igazgató-választmányi ülése.

Az E. M. E. igazgató választmánya dr. gr. Bethlen László elnöke alatt népes ülést tartott. Az ülésen jelen voltak Pohl Béla elnök, Katona Béla, Buttlinger Ádám, Szigethy Jenő, Várady Géza, Stief Ottó, Paul István, Nagy Vilmos, Seyfried Ferenc, dr. Török István, Tóth István ig. vál. tagok.

Dr. gróf Bethlen László az ülést megnyitva, felkéri Török Bálint főtitkárt a tárgysorozat ismertetésére. Török Bálint főtitkár jelentést tett az 1933. év folyamán, az E. G. E.-vel közösen rendezett sepsiszentgyörgyi és bánffyuhunyadi méhészeti kiállításokról, a kolozsvári gazdasági felügyelőség által rendezett kolozsvári kiállítás erkölcsi támogatásáról, amelyeken az egyesület tagjai méltó keretek között vettek részt, a rossz mézelési viszonyok mellett is. — Beszámolt ezután a sepsiszentgyörgyi és bánffyuhunyadi szép sikerű és népes méhészeti vándorgyűlések lefolyásáról.

Tudomásul vette a választmány, hogy az egyesület Szemerjánzilveszter Dénes és a kolozs megyei Magyarbikalon Dézsi István tagtársaink méhesében méhészeti tanulmányi kirándulást rendezett szépszámu résztvevőkkel. — Ezen a gyűlésen vette tudomásul az igazgató választmány az 1933. évi méhészeti tanfolyamok rendezéséről szóló jelentést is, amely szerint a lefolyt évben az egyesület 5 méhészeti tanfolyamot rendezett és pedig egyet Kántón, kettőt Kolozsváron, egyet Kézdivásárhelyen és egyet Gyöngyösön. Az öt tanfolyamon több mint 100 méhész nyert kiképzést.

Örömmel vette tudomásul a választmány, hogy 1933 őszén ismét két gazda ifjút küldött ki az egyesület Gödöllőre, a méhészeti szakiskola elvégzésére díjtalanul.

Tudomásul szolgált, hogy az Elnökség úgy a kormányt, mint a cukorgyárakat megkereste kedvezményes áron méhető cukor beszerzésének érdekében. A kormány nem engedélyezett adóengedélyt, mely esetben 8 Leiért kaphattunk volna cukrot, a gyárak pedig a hulladék cukrot is feldolgozták. Az egyesület a mezőgazdasági kamarákat kereste meg segélynyújtás érdekében. — Köszönetet szavazott a választmány Tóth István tagtársunknak, az egyesületi viaszkészletnek díjtalanul műléppé való feldolgozásáért. — Tudomásul vette a választmány, hogy a kolozsvári mezőgazdasági kamara Stief Ottó tagtársunkat kiküldötte Kolozsvárra a költésrothadásban szenvedő méhesaladók megvizsgálása és gyógykezelése érdekében. — Sajnálattal vette tudomásul a választmány, hogy az egyesület házsongárdi méhészeti telepére

2200 Lei frontadót, 500 Lei firmaadót vetettek ki, ugyszint vízdiját, noha az utcában vízvezeték nincsen. Mindhárom kívás megfélebbezése iránt intézkedett az elnökség. — Lakatos J vadarnak egy méhész szövetkezet szervezése tárgyában beadott indítványát igen behatóan vitatta meg a választmány, a mai pérugyi viszonyok között azonban időszerűtlennek tartja annál inkább, mert jelenben pld. méz sincs, amit a szövetkezet értéksíteni hivatva volna első sorban. Ezenkívül a szövetkezeti tövény is mólosítás előtt áll és ennek bevárása is ajánlatosnak lászik. — Ugyanő a kaptárkérdés ügyben egy pályázat kiírását javasolta, ezt pedig az anyagiak hiányában kénytelen volt jól időkre halasztani a választmány.

Az 1934. évi közgyűlés idejét a választmány febr. hó 2-
péntekre tűzte ki. — Az új tagok sorába felvétettek Gál Gáspár (Hilib), Bognocky József (Magyarléta), Tamás Rezső (Kézdizszenkereszt), Berecky Mihály (Kémár), Kádár Dezső (Kolozsvár), Pila István (Zernye), Schwartz Jenő (Kolozsvár).

Meghívó.

Az Erdélyrészi Méhész Egyesület igazgató-választmány Kolozsvárt, 1934. évi február hó 2-án, pénteken d. e. 1/2 11 óra kor az egyesület hivatalos helyiségében, Attila-utca 10. sz. alatt rendes ülést tart, melyre a választmány tisztelt tagjait meghívja.

Kolozsvárt, 1934. január 1.

Az elnökség.

Közgyűlési meghívó.

Az Erdélyrészi Méhész Egyesület 1934. évi február hó 2-án, pénteken d. e. 11 órakor Kolozsvárt, az egyesület Attila utca 10. sz. alatti hivatalos helyiségében rendes évi közgyűlést tart, melyre az egyesület tagjait tisztelettel meghívjuk azzal a megjegyzéssel, hogy amennyiben a közgyűlés a tagok kellő számban való megjelenésének hiányában határozat képtelen volna, a közgyűlés február 20-án d. u. 4 órakor fog megtartatni a megjelent tagok számára való tekintet nélkül fog határozni a február 2-i ülésre kitűzött tárgyak felett.

Kolozsvár, 1934. január 1.

Dr. gróf Bethlen László sk.,
elnök.

Török Balint s. k.,
főtítkár.

Tárgysorozat:

1. Elnöki megnyitó.
2. Jelentés az egyesület 1933. évi működéséről.
3. Az 1933. évi zárszámadások ismertetése.
4. Az 1934. évi költségvetés előterjesztése.
5. Esetleges indítványok, amelyek a közgyűlés előtt 8 nappal beadandók.

A kézdivásárhelyi méhészeti tanfolyam.

Az EME m. évi augusztus hó 16—24-ig Kézdivásárhelyen részeti tanfolyamot rendezett a kézdivásárhelyi Gazdakör-karöltve. A kézdivásárhelyi Gazdakör tágas helyiségében t le a tanfolyam, a környékbeli méhészek élénk érdeklő-e mellett. A tanfolyam gondos előkészítéséért az elismerés t azdakör agilis vezetőségét illeti. A gyakorlati oktatás a h Vincéné kézdivásárhelyi és a Györgybiró Géza szentka-ai méhésében folyt le. A tanfolyamot Kicsid Géza róm. h. plebános az EME tb. elnöke vezette. A tanfolyam hall-őji tanulmányi kirándulást tettek Páll Lajos ref. lelkész és lódi Albert modern minta méhészetének megtekintése cél-ól. Páll Lajos kézdivásárhelyi ref. lelkész, gazdaköri elnök s Boconádi rendszerű fekvőkaptárait és karos méhészeté- szebbnél szebb alkotásait mutatta be. A tanulságos kirán-ások után a hallgatók vizsgán számoltak be tudásukról. Az E felkérésére Páll Lajos ref. lelkész elnökölt a vizsgán, dyet a hallgatók igen szép eredménnyel állottak ki. A tan-ram hallgatói vizsga után bizonyítványt kaptak a tanfo-n látogatásáról. A tanfolyamon 31 hallgató vett részt. zszerint: Zsigmond Rózsika, Cseh Vincéné, Vargyassy Sa-a, Martini Mária, Ambrus Antal, Szilveszter Mihály, Lu-s Sándor, id. Borbáth Béla, Siklódy Albert, Nagy Gyula, ér Dezső, György Emma, Páll Imre, Szakács Jolán, Sza-s Ételka, Tamás Rezső, Kőnczey Mária, Barabás Lőrinc-Galló Kálmán, Kirizs Sándor, Boros Gyuláné, Baric Ist-, Kovács Lajos, Tóth Andor, Kelemen Rndrás, Szappan sztáv, Zöld Szilárd, ifj. Borbáth Béla és Korda Károly.

Tagdíjnyugtázás.

E. M. E. titkári hivatalához a következő összegek küldettek be:

1932 évre 100 L. tagdíjat fizetett: Dragovits J. Felőr, Apáthy Vajasd, Siklódy A. Kézdivásárhely, Emili I. Dengeleg, Tordai zékelyszterzsébet (1931 évre is 100 L.), Péter D. Lukafalva, y M. Barót, András B. Torja, Gyöngy S. Dragomiresti.

1933. évre 100 L. tagdíjat fizetett: H. Balla I. Belényes, Tamás Bereck, Paull I. Kolozsvár, Fazakas F. J. A. Szilágynagyfalu, e Zs.-né Olthéviz, Kovács I. Alsólugos, Apáthy A. Vajasd, brus duló P. Giuta, Heine F. Orovia, Siklódy A. Kézdivásár-, Sopper Gusztáv Kézdiszenlélek, Makránszki B. Nkároly, ili I. Dengeleg, Szabó G. Naszód, dr. Eöry I. Migeu, Oláh P. vica, Vargha S.-né Lisznyó, Nagy M. Barót, Molnár S. Gidó-a, Veréb J. Gavosdia, Kleist Gy. Diosod, Sinka J. Nszalonta.

1934. évre 100 L. tagdíjat fizetett: Herman I. Bályok, Janesó J. Bályok, Bognocky J. Mléta, Fazakas F. J. A. Szilágynagy-a, Katz A. Korbu, Páll A. Zetelaka, Joó K. Szárazberek, Ba- nka M. Nszalonta, Czudar S. Arad, Kobrizsa J. Keresztvár, rcani J. Kolozsvár, Petruska B. Gödemesterháza, Szatmáry I. ryszalonta.

KÜLÖNFÉLÉK.

LEGENDA A MÉZRŐL.

*Mennybeli angyalok
Boldog örömkönnye,
Hajnalhasadáskor
Lehullott a földre.*

*Szépséges virágok
Magukhoz fogadták,
Dolgos méhecskékeknek
Édes mézül adták.*

*Drága kis gyermeked
Azért olyan boldog, —
Mikor mézet eszik . . .
Rózsás két arcáról,
Ragyogó szeméből,
A menyország látszik.*

*Ma már világnézet:
Együnk virágmézet!
Folyékony orvosság,
Vitamin van benne;
Életkedvet ad az,
Táplálkozzunk vele!*

*Mézes-vajas kenyér,
Reszelt-torma rája,
Tüdővész gyógyító,
Orvos is ajánlja.*

*Kis méhecske — mézet gyűjtve
Döngicséli a virágon:
Minden ember munkálkodjon
S békee lengjen a világon!
Marosszentimre, 1933 okt. 29.*

SIKÓ GERGELY.

Kedves olvasóinknak boldog új évet kívánunk!

Felhívás a tagdíjak sürgős befizetésére. Az E. M. E. alapszabályai értelmében a tagsági díjak befizetése minden év január hó 1-én esedékes. A tagdíjak befizetésére korábban is

felhívtuk tisztelt Tagtársaink és ismételten is kérjük mi azon hátrálékos Tagjaink akik ezideig még nem fizet be tagdíjukat, szíveskedjen azt az **E. M. E. titkári hivat címére beküldeni**, mert egyetünk a reá háruló nagyfösségu feladatoknak csak a képes megfelelni, ha a köcél érdekében tagjaink részéerköles támogatás mellett a gok is teljesítik vállalt tagdízetési kötelezettségüket.

Megjelent az Erdélyi Gazd Zsebnaptára, Török Bálint: az Erdélyi Gazdasági Egylet az Erdélyrészi Méhészegyesütitkáranak a szerkesztésében. naptár magában foglalja d héjban mindazt, amit a gazcnek és méhésznek tudnia ké. A csinos kiállítású naptár bo ára 10 lej. Megrendelhető l punk kiadóhivatalánál az ös szeg egyidejüleg való beküldés vel. A postai portóra 2 L, ajá lott küldemény gyanánt va feladás igénylése esetén 22 l

Az 50 éves szegedi méhés egyesület. Nem nagy idő, ha tő ténelmi horizontok felé nézün de jóval több a tisztos korná ha tudjuk, hogy ötven év ó a Tisza partján rengeteg egy sület alakult meg és tömérde mult ki. Néha zajjal, legtöbl ször azonban csöndes végelgyer gülésben, mint a távoli és ma gára hagyott pásztortűz az é szakában. Hogy a méhészegye sület pásztortűze még fénylik é ennek a tűznek jóleső meleg még áthatja a köréje gyült méh barátokat, azoknak köszönheté akik különösen rossz időkber mint a maiak is, kitarást, buz

got és munkaszeretetet tak a méhektől és azt gyakran is szüntelenül. A társület további eredményes kasságához szerencsét kíván és Isten áldását kérjük.

műlép hetvenöt éves jubila.

a. Mehring János német 75 évvel ezelőtt a német-ák vándorgyűlésen Stuttgartban bemutatta az első műlép. Mehring meg fába dolgozta ki a lépközfal sejtjeinek lapocskából álló mintáit s is voltak ezek tökéletesek. A technika a maga csodálatos szültségével sietett a méhsegítségére s alig néhány év múlva már galvanotikai, tehát elektromos uton készített s sajtóra erősített réz alapokkal találkozunk. A

műlépsajtók és hengergémműlyra tökéletesek, hogy a készített műlépek semmi mivalót nem hagynak hátul. Elmerült ugyan már több is az az óhajítás, hogy a műlépkel való sejtfa építetést kellene kerülni s teljesen műlépeket adni a rajoknak, legalább a kaptárak méhsejtébe, tartaléklépknek. Ezek műlépek eddig nem váltak műlép gyakorlati jelölésben, méltán sorakozik a műlép és a pergetőgép mellé! A műlép méhészek Mehring lakóházában, a műlép 75 éves jubila alkalmából emléktáblával díjazták meg.

szuszos teasütemény. 38 dkg grizesliszt, 1 citrom leve, 1 tojás, 1 tojás sárgája, 12 dkg. méz, 10 dkg. vaj, 3 tojás sárgája, kevésnyi szódabikarbóna, 10 dkg.nyi törött borkő, 18 dkg. cukor. A vaját, mézet, lisztet és cukrot jól összemorzsoljuk.

hozzáadjuk a 3 tojássárgáját, fűszereket és összegyurjuk, félóraig pihentetjük, kinyújtjuk késvastagra, csókformára kiszaggatjuk kikent és meglisztezett sütőlemezre rakjuk és halványra megsütjük. Kivesszük a sütőből, tetejét megkenjük málna, vagy meggylekvárral és a már előre elkészített kókuszadagból teszünk mindeniknek a tetejébe egy fél kanállal. Visszatesszük a sütőbe és szép halvány barnára megsütjük. Kókusz, 3 tojás fehérjét kemény habnak fölverünk, beleteszünk 15 dkg. porcukrot, 15 dkg. kókuszdarát, könnyedén összekavarjuk és használhatjuk. **Nagy Miklósné, Rákosesabaujtelep.**

Méhészeti előadások. László Márton dr., az E. M. E. volt alelnöke, méhészeti előadásait kiadta és két kötetben gépirásos sokszorosítással forgalomba hozta. Előadásai 240 lejezt megrendelhetők az E. M. E. titkári hivatalánál is. Postai küldés esetén a portóköltés is előre befizetendő. Az előadások betekintésre az érdeklődőknek bármikor rendelkezésre állanak az E. M. E. titkári hivatalában.

Cim- és lakásváltozást kérjük azonnal bejelenteni, hogy a lap küldésében fennakadás ne legyen.

Méz- és viasz áruk. Kolozsváron a méz ára kicsinyben való elárusítás mellett kg.-ként 38—45 L. Nagyban 32—38 L. A viasz ára 70—100 L, a sonkoly ára 40—70 L.

Facelia és Dragocefallum mag kapható az E. M. E. titkári hivatalában, míg a készlet tart, kg.-ként 50 lejezt. Mindkét növény egyike a legjobb mézelőknek.

Szerkesztői üzenetek.

M. J. Bánáti méhésztársunk. Kivánságának megfelelően alábbi sorokban ismertetem az „átjárós kettős“ rendszert. Ez tulajdonképen összeépített kettős (iker) kaptárak, melyekben, a két család jó erős, népessé fejlődött, akkor a főhordás idején annak eredményesebb kihasználhatása céljából egyesítve lesznek. Az összeépített két kaptárnak közfalába egy megfelelő nagyságú átjárásnak szolgáló nyílást vágunk, és azt Hanemann-rácses látjuk el. A két család közül az egyiknek az anyját (az öregeket) eltávolítjuk és a meganyátlanitott családnak az összes fiatalos és virágporos kereteit átrakjuk a szomszéd családhoz rajtalévő néppel együtt, az elszedett keretek helyett teljesen új épített üres kereteket teszünk. A cél a következő — az anyával rendelkező család most már az egész kaptár belsejében beleértve mézürt is kizárólag fészket fog magának berendezni és azt a fiatalítás nevelésére használni, míg a szomszédos üres, keretekkel berendezett kaptár méztér lesz. A két család egyesítésénél az új helyezett kereteken lévő méheket cukros vízzel megpermetezzük és egy kevés dohányfüstölést is alkalmazunk, az anya biztonságáért és a munkásnép ellenségeskedésének elkerülése végett. Rakodó-felületről kezelhető kaptáraknál is lehetséges a két rendszer alkalmazása. Ezeket a kaptárakat már előre úgy készítségbe szítjük, hogy az esetleges egyesítés idejére könnyű szerrel egymásba járónak alkalmazhassuk, és pedig úgy, hogy ezeknek a kaptáraknak az egyik oldalfala tetszés szerint bármikor kivethető legyen. Tehát két jó erős népes család rakodó kaptárának az egyik oldalfalát eltávolítjuk és helyette a két kaptár közé egy megfelelő nagyságú mézelő ládát teszünk, mely pontosan elzárja a két megnyitott oldalú kaptárt, természetesen a mézelő láda két egymással szemben eső oldala is nyitott kell legyen, hogy az átjárás a kaptárba lehetségessé váljon. Az ilyen egyesítésnél mind a két családnak az anyja megmarad, két oldalt fészkek lesz és a közlő helyezett láda, a méztért fogja szolgálni, a két család közös hálózatára. — Hanemann-rács itt nem lesz szükséges, az esetekben, a méztérbe „hizalt“ kereteket alkalmazunk, mert ilyenekbe anyák nem szoktak petézni. — Hogy a mézhozam tekintetében elért eredmény az ilyen rendszerű kaptárakkal milyen, erre nézve semmi bizonyosat nem mondhatok, mert jómagam ilyenfajta természetellenes mesterkedésekkel nem foglalkoztam, azonban ott ahol ezeket a rendszerű kaptárakat használatban látni alkalmam volt, — dicsérték.

Stief Ottó

Apróhirdetések.

„**Méh-zin**, méhekkal, kaptárakkal, teljes felszereléssel eladó. Címkiadóhivatalban. Válaszbélyeg.“